5. TİFLİS İPEK YOLU FORUMU

Bekir Caner ŞAFAK

Misafir Araştırmacı

22-23 Ekim tarihlerinde düzenlenen 5. Tiflis İpek Yolu Forumu, Bağlantıya Yatırım Yap İstikrarla Büyü teması altında gerçekleşmiştir. İlk kez 2014 yılında BM Genel Kurulunda bir girişim olarak ilan edilmesinin ardından 2015 yılında hayata geçen Tiflis İpek Yolu Forumu; ticaret, enerji, ulaşım ve dijital bağlantılar üzerine stratejik tartışmaları sürekli olarak teşvik eden uluslararası bir organizasyona dönüşmüştür. Forumun temel gayesi, Doğu-Batı bağlantısallığını ve bu alandaki mevcut sorunları çözmeye yönelik iş birliği mekanizmalarını geliştirmek şeklinde özetlenebilir. Forumun bu sene gerçekleşen oturumlarında da bağlantısallığa yapılan yatırımların ortak istikrar ve büyüme sağladığı ana fikri hakim olurken bir dizi stratejik hedef belirlenmiştir. Bunlar arasında Türkiyeyi en çok ilgilendiren hedef, Orta Koridorun etkinliğinin artırılmasıdır. Doğu-Batı yönlü ticaret ve ulaştırmada son yıllarda, özellikle de 2022 sonrası, önemi artan bu güzergahın kapasite ve verimliliğinin artırılarak bölgesel büyümenin itici gücü haline getirilmesi, bölge için son derece kritiktir. Forumdaki tematik panel oturumlarının biri de Orta Koridorun taşımacılık hattı ve büyüme katalizörü olarak artan önemine ayrılmıştır.

Hükümetler, uluslararası örgütler ve iş dünyası arasında çoktaraflı iş birliği ve diyaloğu teşvik etmeyi amaçlayan foruma hükümet temsilcilerinin yanısıra iş dünyasından ve uluslararası kuruluşlardan da olmak üzere yaklaşık iki bin delege katılmıştır. Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan başbakan düzeyinde katılım sağlamıştır. Forumda Ermenistan Başbakanı Paşinyan, Türkiye ile Ermenistan arasındaki olumlu diyaloğun yakın gelecekte iki ülke arasındaki sınırın açılmasına yol açabileceği yönündeki umudunu dile getirmiş ve Ermenistan toprakları üzerinden Türkiye ile Azerbaycan arasındaki geçişi sağlamak için hem siyasi hem de teknik açıdan hazır olduklarını beyan etmiştir. TRIPP olarak adlandırılan Zengezur Koridoru vasıtasıyla Nahçıvan üzerinden sağlanması planlanan geçiş için ise mevcut durumda altyapı eksikliklerinin bulunduğunu ancak bunların yakın zamanda çözülebileceğini ifade etmiştir. Türkiye foruma bakan yardımcısı düzeyinde katılım sağlamıştır. Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı konuşmasında Ağustos ayında temeli atılan Kars-Iğdır-Aralık-Dilucu Demiryolu Hattının Zengezur Koridorunun önemli bir parçası haline geleceğini ifade ederken bunun Bakü-Tiflis-Kars Demiryoluna bir alternatif değil tamamlayıcı olacağını vurgulamış ve Türkiyenin Orta Koridorun potansiyelini tam olarak hayata geçirmek için çabalarını sürdüreceğini kaydetmiştir. ABden ise üst düzey bir katılım sağlanmamıştır.

Bölgesel ticarette stratejik bir öneme haiz Zengezur Koridoru hayata geçtiğinde çok modlu bir ulaşım güzergahı olan Orta Koridorun önemli bir bileşenini teşkil edecektir. Orta Koridor, Rusya-Ukrayna Savaşının ardından Çinden Avrupaya uzanan Doğu-Batı yönlü ulaşım ve ticarette en güvenli ve kısa güzergahı oluştururken Türkiye de bulunduğu konum dolayısıyla doğal olarak Orta Asya, Hazar ve Güney Kafkasya bölgelerinin Batıya bağlanmasında dışlanamaz kilit bir role sahiptir. Zengezur Koridorunun ticaret ve ulaştırmanın yanısıra alternatif bir güzergah olması dolayısıyla enerji güvenliği açısından da önemli bir potansiyel taşıdığı kaydedilmelidir. Mevzubahis bağlantının gerçekleştirilmesi, bölge ülkelerinin tamamı için hiç şüphesiz ekonomik gelişme ve kalkınma yaratmasının yanında hem siyasi ve diplomatik ilişkilerin hem de kültürel bağların ve bu devletlerin yurttaşları arasındaki etkileşimin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Bu gelişmeden en büyük yarar sağlayacak ülkelerden birisi de mevcut durumda bölgede adeta izole durumdaki ve denize çıkışı bulunmayan Ermenistan olacaktır. Ayrıca Ermenistanın Rusyadan koparak Batıya açılma siyasası da göz önünde bulundurulduğunda bunun tek imkanının Türkiyeden geçtiği açıktır. Bu bakımdan Ermenistanın Türkiye ile olan ilişkilerinde kat ettiği normalleşme adımları ve Azerbaycan ile olan barış süreci her ne kadar olumlu bir yönde ilerlese de sınırların açılması, daha fazla somut adım Azerbaycan ile Ermenistan arasında barış anlaşmasının imzalanmasına bağlı olacaktır.

Forumun genel çıktıları, bölgesel bağlantısallığın ekonomik büyüme ve istikrar açısından somut faydalar sağladığını ortaya koymuştur. Zengezur Koridoru, Orta Koridorun tamamlayıcı bir parçası olmakla birlikte, bölgedeki diğer güzergahlarla rekabet içinde değil onları destekleyici niteliktedir. Bu yaklaşım, ulaştırma ağlarının verimliliğini artırarak ticaretin çeşitlenmesine ve enerji akışlarının güvence altına alınmasına katkı sağlayacaktır. Türkiye, jeostratejik konumu ve devam eden altyapı yatırımları sayesinde bu sürecin merkezinde yer almakta ve Doğu-Batı hattındaki bütünleşmenin kilit aktörlerinden biri haline gelmektedir. Önümüzdeki dönemde Türkiyenin koridorların etkinliğini artırmaya yönelik teknik ve diplomatik girişimlerini sürdürmesi, hem bölgesel kalkınmanın hem de Avrasya ölçeğinde ekonomik entegrasyonun derinleşmesi bakımından belirleyici olacaktır.

Yazar Hakkında :

Bekir Caner ŞAFAK, 2022 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi (Mülkiye) Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuştur. Yüksek lisans derecesini 2025 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Bölümü'nden "Liberalizm - Demokrasi Gerilimi: Temsil Siyasetine Karşı Antagonistik ve Agonistik Siyaset" başlıklı tezi ile almıştır. Halihazırda Ankara Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi doktora adayıdır.

Lisans öğrenimi sırasında sırasıyla AVİM (2021), T.C. İçişleri Bakanlığı (2021) ve T.C. Ankara Valiliği'nde (2022); mezun olduktan sonra da Erasmus+ programı çerçevesinde Finlandiya'nın Helsinki şehrinde özel bir şirkette olmak üzere staj faaliyetlerinde bulunmuştur.

Şafak, Aralık 2024 tarihinden bu yana AVİM Misafir Araştırmacısıdır.

Atıfta bulunmak için: ŞAFAK, Bekir Caner. 2026. "5. TİFLİS İPEK YOLU FORUMU." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 97. Kasım 06. Erişim Kasım 20, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/5-TIFLIS-IPEK-YOLU-FORUMU

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır